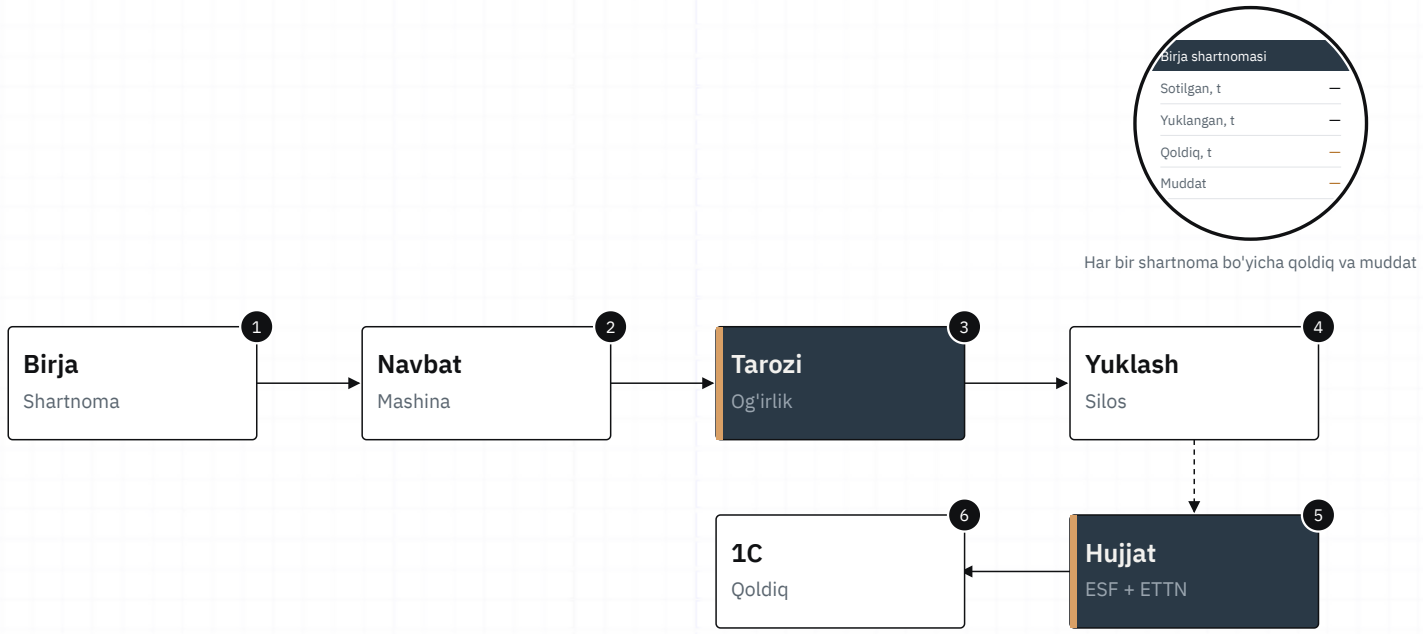


Qurilish materiallari · Tarmoq hujjati

Birja shartnomasidan yuklashgacha

Birjada sotilgan har bir tonnani navbat, tarozi va hujjat bilan o'z vaqtida yuklab berish.

Seriya	Hujjat	Til	Holat
Jo'natish · Birja · ESF	QM-01	O'zbekcha	Noyabr 2026

01 — Bir qarashda

Sotildi — endi o'z vaqtida yuklab berish kerak.

Sementning kamida yarmi birja orqali sotiladi. Birjada tuzilgan shartnoma bo'yicha o'z vaqtida yuklab bermaslik endi oddiy kechikish emas: raqobat organi buni qonunbuzarlik deb baholagan holatlar bor.

Bu hujjatda

- Sohada nima ma'lum
- Muammo qayerda
- Yechim arxitekturasi
- Joriy qilish va o'lchash
- O'z-o'zini tekshirish

kamida 50%

Sement hajmi birja orqali sotilishi shart; talab 01.01.2028 gacha uzaytirilgan.[3]

26,6%

UzRTSB ma'lumotiga ko'ra, 1–7.12.2025 da birjaga qo'yilgan sementning sotilgan ulushi.[2]

12,1 mln t

Yanvar–iyul 2026 da yirik korxonalar ishlab chiqargan sement.[7]

> Birjada sotish — yarim ish. Qolgan yarmi darvoza, tarozi va hujjatda.

Bosh direktor

Birja majburiyatlari va jarimalar xavfi.

Tijorat direktori

Shartnomalar bo'yicha qoldiq va muddat.

Jo'natish boshlig'i

Navbat, yuklash va tarozi.

Bosh buxgalter

ESF + ETTN va 1C hisobi.

02 — Sohada nima ma'lum

Sohada nima ma'lum

Faktlar davlat organlari, birja va OAV xabarlaridan olingan. Korxonalar nomi keltirilmaydi.

Fakt	Kim aytgan yoki qayerda
Sementning kamida 50% birja orqali sotilishi shart; talab 01.01.2028 gacha amal qiladi.[3]	Prezident farmoni (UP-269)
Yirik sement zavodi birja savdolari yakunida tuzilgan shartnomalar bo'yicha o'z vaqtida yuklab bermagani uchun jarimaga tortilgan; apellyatsiya kengashi qarorni o'zgarishsiz qoldirgan.[4]	Raqobat qo'mitasi
Birja savdosini chetlab o'tgani uchun zavodlardan biriga 4,9 mlrd so'm jarima qo'llangan.[1]	Anhor.uz
1–7.12.2025 da birjaga 423 094 t sement qo'yilgan, 112 491 t (26,6%) sotilgan.[2]	UzRTSB
2024-yilda soha quvvatidan foydalanish 46% dan oshmagan.[1]	Anhor.uz (Uzpromstroymateriallar)
ESF va ETTN birlashtirilgan hujjati elektron hujjat operatorlarida rasmiylashtiriladi.[5]	Norma (buxgalter.uz)

Bu raqamlarni qanday o'qish kerak

Bozorda sement ortiqcha: birjada taklif sotuvdan ko'p. Shu sharoitda xaridor ishonchini o'z vaqtida yuklab berish va to'g'ri hujjat saqlab qoladi.

03 — Muammo

Shartnoma qayerda uziladi

Birja shartnomasi, darvoza, tarozi va buxgalteriya ko'pincha alohida yuritiladi. Tonnalar ular orasida yo'qolmaydi, lekin kechikadi.

Qoldiq ko'rinmaydi

Har bir birja shartnomasi bo'yicha qancha yuklangani va qancha qolgani qo'lda hisoblanadi.

Navbat telefonda

Mashinalar qaysi shartnoma bo'yicha va qachon kelishi oldindan ma'lum emas.

Tarozi alohida

Tortish natijasi shartnoma va hujjat bilan avtomatik bog'lanmaydi.

Hujjat kechikadi

ESF + ETTN yuklashdan keyin qo'lda tuziladi, xatolar qayta rasmiylashtiriladi.

Yo'qotishni zavodning o'z raqamlari bilan hisoblash

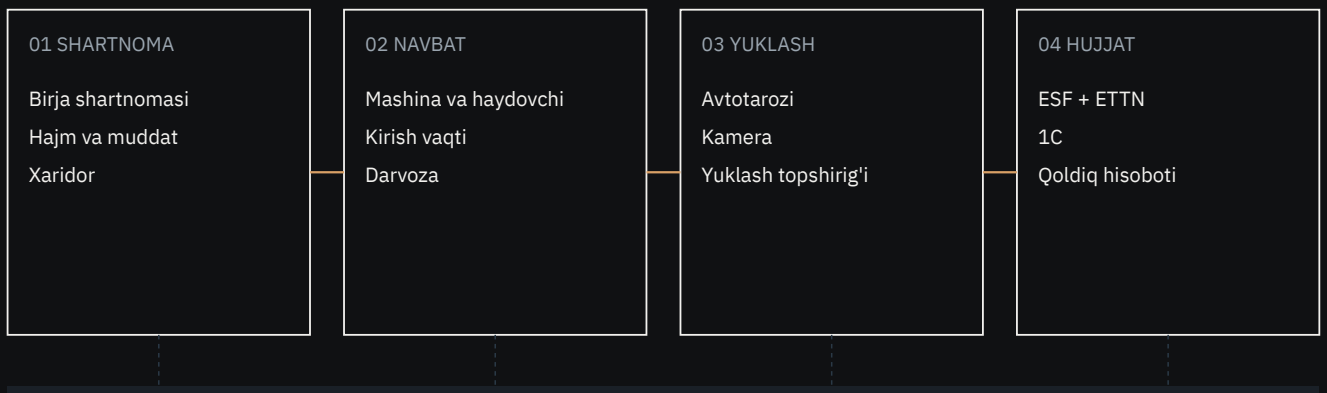
Jarima xavfi	`kechikkan shartnomalar soni × qo'llanishi mumkin bo'lgan jarima`
Mashina kutishi	`kunlik kutish soatlari × mashinalar × soat narxi`
Kechikkan tonnalar	`muddatidan keyin yuklangan tonnalar × narx`
Hujjat xatolari	`qayta rasmiylashtirilgan hujjatlar × sarflangan vaqt`

Formulalar namunaviy. Aniq qiymatlar har bir zavodda audit vaqtida o'lchanadi.

04 — Yechim

Shartnomadan hujjatgacha bitta zanjir

Birja shartnomasi tizimga tushadi, mashina navbatga yoziladi, tarozi og'irlikni shartnomaga bog'laydi va hujjat avtomatik tuziladi.



Modul	Vazifasi	Holati
Birja shartnomalari va jo'natish rejasi	Qoldiq, muddat, ogohlantirish	◐ Muhandislik imkoniyati
Navbat va darvoza	Mashinani ro'yxatga olish va chaqirish	◐ Muhandislik imkoniyati
Avtotarozi integratsiyasi	Og'irlik, kamera va shartnoma bitta yozuvda	◐ Muhandislik imkoniyati
ESF + ETTN va 1C almashinuvi	Hujjat yuklash ma'lumotidan tuziladi	● Tijoriy mavjud

Tijoriy mavjud: tayyor modul, sozlash orqali joriy qilinadi. Muhandislik imkoniyati: zavod uskunasiga moslab loyihalanadi. Ishlab chiqilmoqda: mahsulot hali tayyor emas, pilot sifatida taklif qilinadi.

05 — Joriy qilish

Avval o'lchash, keyin kengaytirish

BOSQICH 1

Jo'natish auditi

Shartnoma, navbat, tarozi va hujjat jarayoni ko'rib chiqiladi.

Natija: uzilish nuqtalari xaritasi.

BOSQICH 2

Bitta darvozada pilot

Bitta darvoza va bitta tarozi 30 kun.

Natija: shartnomalar bo'yicha qoldiq hisoboti.

BOSQICH 3

Kengaytirish

Barcha darvozalar va yuklash nuqtalari.

Natija: butun jo'natish tizimda.

BOSQICH 4

Obuna

Oylik hisobot va qo'llab-quvvatlash.

Natija: muddat va kutish trendi.

06 — Natija qanday o'lchanadi

Ko'rsatkich	Qanday o'lchanadi	Manba
O'z vaqtida yuklash	Muddatida yuklangan shartnomalar ulushi	Tizim
Kutish vaqti	Darvozadan chiqishgacha	Navbat, kamera
Qoldiq aniqligi	Tizim va buxgalteriya farqi	Tizim, 1C
Hujjat vaqti	Tortishdan ESF + ETTN gacha	Tizim
Qayta rasmiylashtirish	Tuzatilgan hujjatlar soni	Hujjat jurnali

Zavod tomonidan kerak

- Jo'natish bo'yicha mas'ul shaxs
- Birja shartnomalari ro'yxati
- Tarozi turi va ulanish imkoniyati
- 1C ga test kirish

Va'da qilinmaydi

- Auditsiz aniq muddat va narx
- Birja qoidalari va davlat qarorlari
- Zavod uskunalarini ta'mirlash
- O'lchanmagan natija yoki tejash
- Birja savdosi natijasi

07 — O'z-o'zini tekshirish

Jo'natishingiz nazoratdami

Uchtadan ortiq "yo'q" javobi bo'lsa, bu yo'nalishda ishni o'lchashdan boshlash tavsiya etiladi.

01	Har bir birja shartnomasi bo'yicha qoldiq bir zumda ko'rinadimi?	ha · yo'q
02	Muddati yaqinlashgan shartnoma haqida kimdir ogohlantiriladimi?	ha · yo'q
03	Mashinalar navbati oldindan ma'lummi?	ha · yo'q
04	Tarozi natijasi shartnomaga avtomatik bog'lanadimi?	ha · yo'q
05	Davlat raqami va og'irlik bitta yozuvda saqlanadimi?	ha · yo'q
06	ESF + ETTN yuklashdan keyin necha daqiqada tayyor bo'ladi?	ha · yo'q
07	Hujjatlar qayta rasmiylashtiriladimi?	ha · yo'q
08	1C qoldig'i jo'natish bilan mos keladimi?	ha · yo'q
09	Mashina darvozada qancha kutadi?	ha · yo'q
10	Jo'natish bo'yicha mas'ul shaxs bormi?	ha · yo'q

Keyingi qadam

Jo'natish auditi

Birja shartnomasidan hujjatgacha bo'lgan zanjirni ko'rib chiqib, qayerda kechikish borligini ko'rsatamiz.

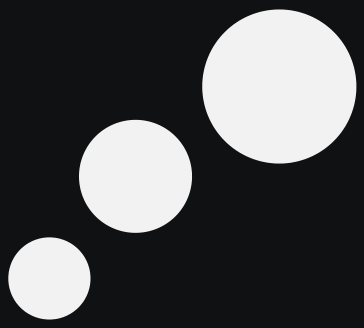
- Uzilish nuqtalari xaritasi
- Bitta darvozada pilot rejasi
- Joriy qilish to'lovi va oylik obuna

meentaka.uz · info@meentaka.uz · +998 99 321 47 77

Manbalar

1. Anhor.uz, «Xitoy sement buumi: soha inqiroz yoqasida» (Uzpromstroymateriallar va statistika ma'lumotlari asosida), 04.02.2026.
2. UzRTSB (O'zbekiston respublika tovar-xomashyo birjasi) press-relizi: birjada sement savdosi, 1–7.12.2025. uzsm.uz, 10.12.2025.
3. Prezidentning 20.12.2025 dagi UP-269 farmoni (birja savdosi talabini uzaytirish). spot.uz, 09.01.2026.
4. Raqobatni rivojlantirish va iste'molchilar huquqlarini himoya qilish qo'mitasi qarori. spot.uz, 22.10.2026; uza.uz.
5. «ESF va ETTN birlashtirilgan hujjatini rasmiylashtirish». buxgalter.uz (Norma), 11.08.2026.
6. Qurilish materiallari korxonalarini modernizatsiya qilish dasturi bo'yicha yig'ilish. anhor.uz, 2026.
7. Milliy statistika qo'mitasi: sement ishlab chiqarish, yanvar–iyul 2026. stat.uz, 2026.

Hujjat 2026-yil noyabr holatiga ochiq manbalar asosida tayyorlangan. Kompaniyalar, uyushmalar va xalqaro tashkilotlar ma'lumotlari manbada qanday berilgan bo'lsa, shunday keltirilgan va ularga havola qilingan. Hujjat huquqiy yoki moliyaviy maslahat hisoblanmaydi; qaror qabul qilishdan oldin rasmiy matnlarni lex.uz va soliq.uz da tekshiring.



MEENTAKA

Nashr etuvchi

© 2026 MEENTAKA. «The Endurance Industrial Technologies» MChJ

Hujjat raqami
MT-QM-01-UZ · 11.2026

Seriya
Qurilish materiallari · 01